

ផ្នែកមួយនៃប្រវត្តិសាស្ត្រធម្មជាតិប្រទេសកម្ពុជា មុនស៊ីក្រី និងស៊ីក្រី

យើងអាចដឹងពីប្រវត្តិសាស្ត្រធម្មជាតិបាន គឺតាមរយៈការសិក្សាស្រាវជ្រាវរបស់អ្នក កូគូឡូសាស្ត្រ ដោយការសិក្សានេះ គឺពឹងផ្អែកទៅលើរបកគំហើញនៃស្រទាប់ថ្ម ដី និងកស្កុ តាន់នៃផ្ទៃផ្ទៃដែលអ្នកស្រាវជ្រាវបានសិក្សាលម្អិត និងបែងចែកជាសម័យកាលផ្សេងៗគ្នា។ ការវិវត្តន៍នៃផែនដីត្រូវបានបែងចែកជាស៊ីក្រីផ្សេងៗរួមមាន មុនស៊ីក្រី ស៊ីក្រី ស៊ីក្រី២ ស៊ីក្រី៣។ ដោយភ្ជាប់នឹងកស្កុតាន់មួយចំនួន ដែលបានមកពីការសិក្សាស្រាវជ្រាវផ្ទៃផ្ទៃ ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ អាយុកាលការវិវត្តន៍ធម្មជាតិនៃប្រទេសកម្ពុជាផ្ដោត ទៅតាមតារាង នៃផែនទី Geological map of Cambodia។

មុនស៊ីក្រី គេហៅស៊ីក្រីនោះថា Precambrian មានអាយុកាលចាស់ជាង៥៤២លាន ឆ្នាំ។ តាមរយៈផែនទីកូគូឡូសាស្ត្រ (Geological map of Cambodia) នៃប្រទេសកម្ពុជា ទីតាំង ដែលមានវ័យចំណាស់ មាននៅផ្នែកខ្លះនៃឧទ្យានជាតិវិវៈជ័យខេត្តរតនគិរី និងមានមួយ ផ្នែកទៀតជាប់ខេត្តបាត់ដំបង និងខេត្តប៉ៃលិន។ ការកកើតជីវិតបានចាប់ផ្ដើមនៅមុនស៊ីក្រី ពោលគឺនៅចុងសម័យកាលនេះ តែជីវិតសត្វនៅមានលក្ខណៈតូចៗ។ ម្យ៉ាងទៀត សម្រាប់កស្កុតាន់ស្តីអំពីជីវិតផ្ទៃផ្ទៃមុនស៊ីក្រីនៅប្រទេសកម្ពុជា យើងពុំបានរកឃើញ នៅឡើយទេ កំឡុងពេលដែលចុះសិក្សាស្រាវជ្រាវអំពីផ្ទៃផ្ទៃទៅតាមទីតាំងនានានៃខេត្ត មួយចំនួនក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដោយភាគច្រើនយើងរកឃើញ តែផ្ទៃផ្ទៃក្នុងស៊ីក្រីតែ ប៉ុណ្ណោះ។

ស៊ីក្រី គេហៅថា Paleozoic ជីវិតភាគច្រើននៅក្នុងសមុទ្រ ស៊ីក្រីនេះចែកជា៣ សម័យកាល៖

- ១-សម័យ Cambrian មានអាយុកាល ៥៤២-៤១៦លានឆ្នាំ
- ២-សម័យ Devonian មានអាយុកាល ៤១៦-២៩៩លានឆ្នាំ
- ៣-សម័យ Permian មានអាយុកាល ២៩៩-២៥១លានឆ្នាំ

^១ Geological Map of Cambodia 2010

អត្ថបទ៖ ផ្នែកមួយនៃប្រវត្តិសាស្ត្រធម្មជាតិប្រទេសកម្ពុជាមុនសក៌ទី១ និងស័កទី១

ភ្នំថ្មកំបោរជាច្រើនដែលមាននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ឧទាហរណ៍ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ បាត់ដំបង កំពត ព្រះវិហារ ឧត្តរមានជ័យ កំពង់ស្ពឺ កំពត និងស្ទឹងត្រែងដែលសំបូរទៅដោយភ្នំថ្មកំបោរ ដែលអាចបញ្ជាក់ថាទីតាំងទាំងនោះ អាចជាអតីតសមុទ្រ ហើយត្រូវបានកំណត់អាយុកាលក្នុងស័កទី១ ចុងសម័យ Devonian និង Permian ។

តាមរយៈការចុះសិក្សាស្រាវជ្រាវបានរកឃើញភស្តុតាងជាច្រើន នៅខេត្តបន្ទាយមានជ័យដែលជាស្ថានីយ៍ផ្សេងៗស្ថិតនៅក្នុងភ្នំស្វាយ ភ្នំបាក់ ភ្នំជញ្ជាំង ភ្នំដូងព្រះ ភ្នំកន្ទួត ភ្នំកងវ៉ា ភ្នំព្រះ-ភ្នំវែង។ ខេត្តព្រះវិហារ រកឃើញស្ថានីយ៍អូរខ្នុក ក្នុងដែនជម្រកសត្វព្រៃគូលែន-ព្រហ្មទេពខេត្តព្រះវិហារ ជាផ្សេងៗស្ថិតនៅក្នុងសំពៅ ភ្នំបាណន់ ភ្នំគោហា ភ្នំប្រាំពីរ ជាទីតាំងនៃផ្សេងៗស្ថិតនៅក្នុងសំពៅ ខេត្តកំពត ខេត្តស្ទឹងត្រែង ខេត្តរតនគិរី ក៏មានទីតាំងភ្នំថ្មកំបោរមួយចំនួនផងដែរ។ ផ្សេងទាំងឡាយដែលយើងបានរកឃើញមានលក្ខណៈមិនដូចគ្នាទេ វាប្រែប្រួលទៅតាមទីតាំងនីមួយៗ ដោយយើងនឹងបន្តការសិក្សានៅពេលក្រោយទៀត។ រួមសេចក្តីមកតាមរយៈភស្តុតាងទាំងឡាយប្រទេសកម្ពុជានាស័កទី១ភាគច្រើនជាសមុទ្រ។ (មានអត្ថបទក្រោយ និងបង្ហាញអំពីភស្តុតាងខ្លះៗពីប្រទេសកម្ពុជា នាស័កទី២ និងទី៣)។

ផ្សេងៗស្ថិតនៅក្នុងសំពៅ ខេត្តព្រះវិហារ

សកម្មភាពពិនិត្យផ្សេងៗស្ថិតនៅក្នុងសំពៅ រូងភ្នំព្រះ-ភ្នំវែង

អត្ថបទ៖ ផ្នែកមួយនៃប្រវត្តិសាស្ត្រធម្មជាតិប្រទេសកម្ពុជាមុនសក៌ទី១ និងស័កទី១

ផ្កាថ្ម ភ្នំកងវ៉ា ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ

ផ្ទៃស៊ីល Brachiopod ភ្នំបាក់ បន្ទាយមានជ័យ

ផ្ទៃស៊ីលខ្យង ភ្នំបាក់ បន្ទាយមានជ័យ

ផ្ទៃស៊ីលផ្កាថ្ម ភ្នំសំពៅ ខេត្តបាត់ដំបង

ស្រទាប់ដី ដែលមានផ្ទៃស៊ីលសត្វសមុទ្រ
ភ្នំបាក់ ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ

អត្ថបទ៖ ផ្នែកមួយនៃប្រវត្តិសាស្ត្រធម្មជាតិប្រទេសកម្ពុជាមុនសក់ទី១ និងសក់ទី១

Geology and mineralization of Cambodia

Period	Age Ma	Sedimentary formation	Tectonic Event	Igneous Activity	Mineralization / Deposition	
Cenozoic	Neogene	Holocene	Alpine subsidence west coast	Basalt (0.7 Ma) Plateau basalt (1.77 - 2.6 Ma) (Ratanakiri, Mondulkiri, Kampong Cham, Preah Vihear, Pallin, Pursat, Koh Kong)	Residual Au (Bokham), Sn (Krong Ay), Bauxite, corundum & zircon (plateau basalt area), Mn (Chhep), Silica sand (coast), P (Battambang, Kampot), Clay (Kampot), Peat (Chanirea)	
		Pleistocene				Terrace (pebble, sand, clay) Fluvial, marine (sand, silt, claystone) -Basalt-
		Pliocene				Coastal plain, "Old Alluvium", lateritized (claystone, siltstone, conglomerate) -Basalt-
Mesozoic	Cretaceous	Upper Jurassic	Indosinian folding uplift erosion	High alumina granite (Ba Phnom) Granite (Phnom Bayang) Gabbro, diorite (Bannak) Rhyolite (west & north region) Andesite (Kratie, Stung Treng) Diorite-granodiorite (172Ma) (Kchoi Khong Ay, Phnom Lung, Klok Klak, Snoul, Kdol, O Ochnung)	Hydrothermal, Porphyry Placer, Residual Au (granitoid: Phnom Lung, Phnom Chi, Memot, Phnom Thmar Meas, O Chhung, Memang) Fe (contact: Phnom Deck, Stung treng, Mn (Chhep), Sn, W, Pb, Zn, Cu, Mo, Au, F (qtz vein in granites: Ba Phnom, Phnom Baset), Amethyst, rock quartz, lignite, coal, kaolin	
		Middle - Lower Jurassic				Continental, lagoonal, near shore, "Red terrain" (red sandstone, siltstone, claystone, conglomerate, green sandstone, limestone, calcareous sandstone, rhyolite pebble)
		Triassic				Subcontinental, paralic (sandy shale, calcareous sandstone, marl, microbreccia, shale, -rhyolitic tuff-)
		Permian				Epicontinental (sandstone, shale, fossiliferous limestone, -andesite, trachyte-)
Paleozoic	Carboniferous	Devonian	Caledonian metamorphism	Granite, diorite (Preah massif, Pallin, Bokham) Rhyolite (Preah massif)	Hydrothermal Sedimentary Limestone (Battambang, Kampot), Lignite (Kampot), Dolomite (Chvang), Bauxite (Battambang) Au (qtz vein with granite: Bokham), Cr & Zn (gabbroic vein), Fe (Anlong Chey, Kompong Putrea, Tapok Tand Dong, Phnom Rumdey), Si (jasper & phanite: Tram Khna)	
		Silurian				Strongly folded (sandstone, shale, jasper, radiolarite, marl, conglomerate, limestone)
		Ordovician				Schists, metamorphosed quartzite, -rhyolite-
Precambrian		Gneiss, pyroxenite, amphibolite, -gneissose plutonic rocks (granite, diorite, gabbro)-		Granite, diorite, gabbro (Ratanakiri, Pallin, Preah massif)		

ផ្នែកមួយនៃផែនទី ភូគព្ភសាស្ត្រ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បោះពុម្ពឆ្នាំ២០១០

ឯកសារយោង៖

Geological Map of Cambodia.

2010, General Department of Mineral Resources.